

indSIGT

VIRKSOMHEDER KAN LØFTE FN'S MÅL FOR BÆREDYGTIGHED

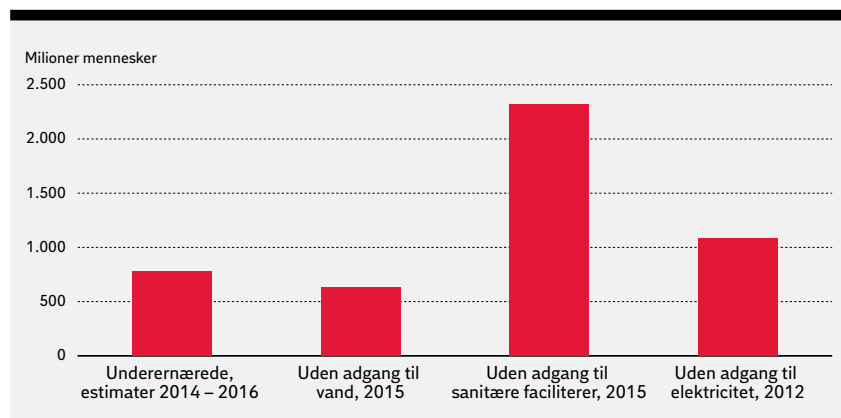
Over to milliarder af verdens befolkning lever uden adgang til sanitære forhold. Mere end 750 millioner mennesker er underernærede, og over 600 millioner har ikke adgang til rent vand. Ledere fra 193 lande i FN-regi er på den baggrund blevet enige om 17 mål for en global bæredygtig udvikling. Danske virksomheder har både produkter, viden og evnen til at skabe partnerskaber, der kan bidrage til at nå målene. Og inden for fødevarer, vand, grøn energi og bæredygtige byer er der et potentiale for milliardeksport i de kommende år.

AF KONSULENT NANNA BØGESVANG OLESEN, NABO@DI.DK

Den 1. januar 2016 trådte de 17 nye verdensmål for bæredygtig udvikling – the Global Goals for Sustainable Development – i kraft.

Store udfordringer med basale fornødenheder

Antal mennesker uden adgang til sunde fødevarer, rent vand, sanitære forhold og elektricitet, millioner mennesker i udviklingslande

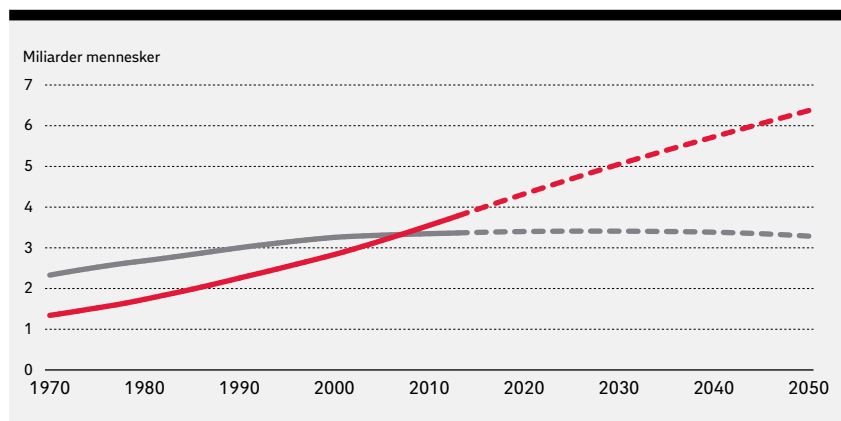
Kilde:
FAO, IMF, Verdensbanken og DI-beregninger

Baggrunden for de nye mål er blandt andet, at en stigende del af verdens voksende befolkning søger mod byerne. Den udvikling skærper behovene for en bæredygtig indsats især i udviklingslandene – både miljømæssigt, socialt og økonomisk.

Urbaniseringen kræver bæredygtig indsats

Over seks milliarder mennesker vil bo i byer i 2050

Den faktiske udvikling samt fremskrivning af verdens by- og landbefolkning 1970 – 2050, milliarder mennesker

Bybefolkning
Landbefolkning

Kilde:
FN's Population Division

De 17 nye verdensmål afløser de hidtidige otte Millennium Development Goals (MDGs), som har været retningsgivende inden for udviklingsområdet siden 2000. MDG'erne har på flere områder været en succes. Blandt andet går langt flere piger i dag i skole, børnedødeligheden er reduceret, og kampen mod sygdomme som HIV/AIDS og malaria har vist enestående resultater.

De nye mål inddrager – til forskel fra MDG'erne – erhvervslivet som en aktiv spiller og en del af løsningen på ambitionen om en bæredygtig udvikling frem mod 2030. Målene er blandt andet blevet udviklet i et samarbejde mellem nationer, virksomheder og civilsamfundet.

Erhvervslivet er en del af løsningen

Netop erhvervslivet kommer til at spille en vigtig rolle for at nå verdensmålene. Især partnerskaber og lokalt engagement er afgørende elementer i en bæredygtig udvikling. Derfor er mange virksomheder allerede i dag engagerede i den dagsorden. Mere end 500 danske virksomheder har gennem de seneste år deltaget i rådgivning og opbygning af organisationer, partnerskaber og lokale virksomheder især i Afrika og Asien.

Verdensmålene omfatter 169 underliggende delmål, som konkretiserer de overordnede mål til mere håndgribelige fokuspunkter. Målene er til forskel fra MDG'erne gældende for alle verdens lande – og ikke kun udviklingslandene.

FN'S 17 VERDENSMÅL FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

1. Afskaffe fattigdom i alle dens former overalt
2. Stoppe sult, opnå fødevarerikkerhed og forbedret ernæring og støtte bæredygtigt landbrug
3. Fremme sundhed og trivsel for alle i alle aldre
4. Fremme kvalitetsuddannelse og muligheder for livslang læring for alle
5. Opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinder og pigers rettigheder og muligheder
6. Fremme adgang til – og bæredygtig forvaltning af – vand og sanitet for alle
7. Fremme adgang til billig, pålidelig, bæredygtig og moderne energi til alle
8. Fremme vedvarende, inkluderende og bæredygtig økonomisk vækst, fuld og produktiv beskæftigelse og anstændigt arbejde for alle
9. Opbygge en modstandsdygtig infrastruktur, støtte inkluderende og bæredygtig industrialisering og fremme innovation
10. Reducere ulighed i og mellem lande
11. Gøre byer og lokalsamfund inddragende, sikre, modstandsdygtige og bæredygtige
12. Fremme bæredygtigt forbrug og produktion
13. Hurtig indsats for at bekæmpe klimaforandringer og dens indvirkninger
14. Bevare og sikre bæredygtig udnyttelse af verdenshavene og andre hav samt marineressourcer
15. Beskytte, genoprette og støtte bæredygtig udnyttelse af økosystemer og skove, bekæmpe ørkendannelse, standse jordforringelser og tab af biodiversitet
16. Støtte fredelige og inkluderende samfund, sikre adgang til retfærdighed for alle og opbygge effektive, ansvarlige og stærke institutioner på alle niveauer
17. Styrke det globale partnerskab for handling og øge midlerne til at nå målene.

Kilde: FN

VIRKSOMHEDERNE HAR EN CENTRAL ROLLE I DEN BÆREDYGTIGE UDVIKLING

Fra et virksomhedsperspektiv er der blandt målene nogle, som handler om dét at drive virksomhed. Det gælder for eksempel målet om ligestilling mellem kønnene og målet om anstændige job og økonomisk vækst.

| Mangel på job er en global trussel

Begge disse mål rummer store globale udfordringer. Især behovet for job-skabelse er betydelig i mange udviklingslande, hvor frygten er, at generationer bliver tabt, fordi der ikke er arbejdspladser nok. ILO – Den internationale arbejdsorganisation – vurderer, at antallet af arbejdsløse steg med en million mennesker og nåede dermed helt op på 197 millioner arbejdsløse på verdensplan i 2015. Arbejdsløsheden vil stige med yderligere 3,4 millioner i 2016 og 2017, anslår ILO i en rapport fra januar 2016.

Kvinder er især udsatte i en jobsituation. Mange kvinder har et sårbart arbejde i den forstand, at de enten arbejder i hjemmet eller er selvbeskæftigede og dermed ikke i et egentligt ansættelsesforhold. Kvinder har en 25–35 pct. højere risiko for at ende i et sådant sårbart arbejdsforhold end mænd, vurderer ILO.

| Høj risiko for at kvinder ender i sårbare arbejdsforhold

VIRKSOMHEDERNE HAR MANGE AF LØSNINGERNE

Flere af målene er rettet mod specifikke sektorer, som i høj grad er relevante for virksomheder verden over. Det gælder for eksempel målet om at udrydde sult, målet om universel adgang til rent vand og sanitet, målet for at fremme bæredygtig energi og målet om mere bæredygtige byer.

Hvert af de fire nævnte mål rummer betydelige udfordringer, men også store muligheder for virksomhederne. Både udfordringerne og mulighederne ligger i at finde de rette løsninger, som er bæredygtige på lang sigt.

PRODUKTIVITETEN I LANDBRUGET SKAL OP

Cirka 11 pct. af verdens befolkning får dagligt ikke tilstrækkeligt sund mad at spise. I 2000 var andelen oppe på 15 pct. Der er altså sket forbedringer over de seneste 15 år, hvor cirka 137 millioner mennesker har fået bedre adgang til sundere fødevarer. Forbedringen er sket i Asien – mere specifikt i Kina og Indien. Der er dog fortsat over 500 millioner mennesker i Asien, som er underernærede.

| En halv milliard mennesker i Asien er underernærede

Udviklingen i Afrika syd for Sahara er derimod gået i den forkerte retning. Cirka 30 millioner flere mennesker lever med begrænset adgang til fødevarer i dag end i 2000. I alt er 230 millioner mennesker i Afrika underernærede i 2015. Udviklingen kan forklares med en betydelig vækst i befolkningstallet i flere lande, mens produktiviteten i landbrugs- og fødevarerindustrien næsten har stået stille.

FN's fødevarer- og landbrugsorganisation, FAO, peger på, at der skal en række forskellige løsninger på bordet for at reducere antallet af mennesker, som sulter og er underernærede. Blandt andet peger FAO på behovet for sundhedssystemer, som kan beskytte de mest udsatte samt fokus på uddannelse.

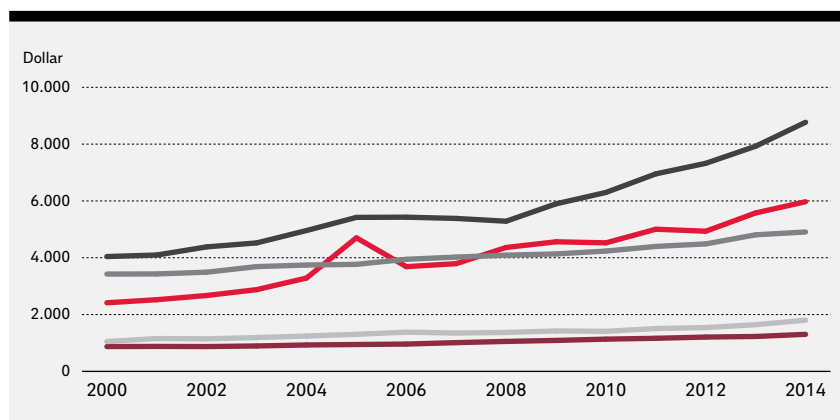
Den lave produktivitet i landbruget er et andet forhold, der skal adressere udfordringerne om mangel på fødevarer. Et delmål for at stoppe sult handler om at fordoble produktiviteten og indkomsten blandt småbønder. Netop mindre landbrug udgør størstedelen af landbrugssektoren i de fleste udviklingslande.

Niveauet for produktiviteten i landbruget er lavest i Asien og Afrika syd for Sahara. Her var produktiviteten, målt i værditilvækst per person, henholdsvis 1.800 dollar og 1.300 dollar per beskæftiget i 2014 ifølge tal fra Verdensbanken. Til sammenligning er produktiviteten i Mellemøsten og Nordafrika cirka 8.800 dollar per beskæftiget. Det tilsvarende tal i EU er 36.000 dollar.

En løsning er højere produktivitet i landbruget i udviklingslande

Sløv produktivitet i landbruget i Asien og Afrika

Værditilvækst per person i landbruget, 2000–2014, faste 2005-priser, dollar

- Mellemøsten og Nordafrika
- Østeuropa (uden for EU)
- Latinamerika
- Asien
- Afrika syd for Sahara

Anm.:

Simpelt gennemsnit mellem landene fordelt på regioner

Kilde:

FN's Population Division

Blandt løsningerne på den lave produktivitet er ifølge FAO bæredygtig forvaltning af arealerne, forbedrede vandingssystemer og mineralsk gødning. Derudover kan en større grad af lokal forarbejdning af fødevarerne øge værditilvæksten i landbruget.

RENT DRIKKEVAND ER EN VIGTIG NØGLE

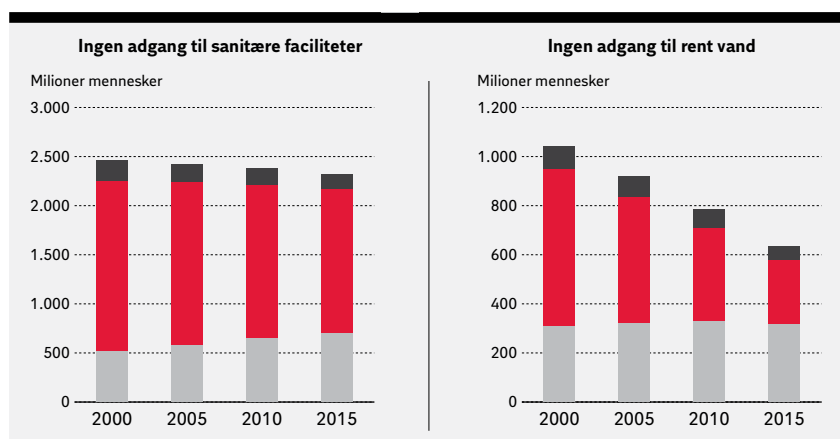
640 millioner mennesker lever i dag uden adgang til rent drikkevand. Hertil kommer, at 2,3 milliarder mennesker lever uden adgang til sanitære forhold. Langt de fleste bor i Afrika og Asien.

Der er sket forbedringer for flere millioner mennesker på begge områder de seneste 15 år. Udviklingen er helt parallel til den på fødevareområdet. Flere mennesker har fået bedre forhold i Asien, mens det er gået tilbage i Afrika syd for Sahara.

Flere uden adgang til rent drikkevand i Afrika

2,3 milliarder mennesker lever uden adgang til sanitære faciliteter

Antal mennesker i udviklingslande som lever uden adgang til vand og sanitære faciliteter, 2000–2015, millioner mennesker

Øvrige
Asien
Afrika syd for Sahara

Kilde:
Verdensbankens Udviklingsindikatorer

For at løse disse store udfordringer er der behov for en generel opgradering af infrastrukturen omkring vand. Det kræver blandt andet vandsystemer med kvalitetsteknologi som pumper, filtre og rørledninger.

BÆREDYGTIG ENERGI HAR HØJ PRIORITET

FN-målet om at levere bæredygtig og billig energi har sit udspring i, at cirka en milliard mennesker ikke har adgang til elektricitet ifølge de seneste tal fra Verdensbanken fra 2012. I 2000 var antallet over 1,3 milliarder mennesker. Også her er antallet i Asien – især i Indien – faldet, mens antallet er steget i Afrika syd for Sahara.

En milliard mennesker har ikke adgang til elektricitet

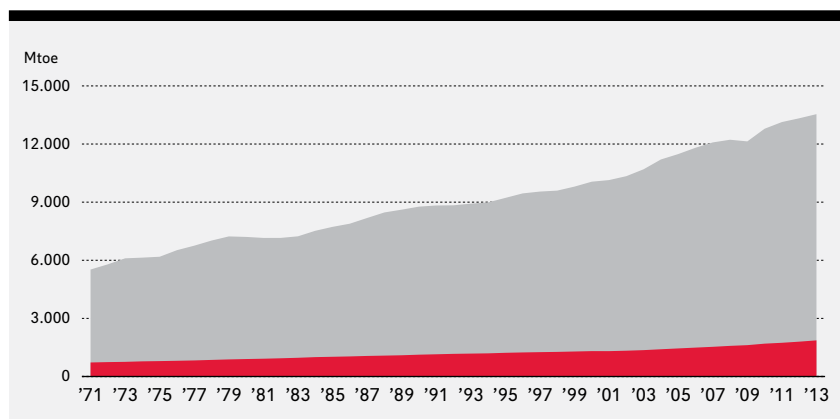
Et af delmålene i energiudfordringen sigter mod, at den globale andel af vedvarende energi skal forøges markant. I dag udgør andelen af vedvarende energi 13,8 pct. af den samlede energiforsyning. Andelen er steget siden 2000, hvor tallet var 13,0 pct., ifølge det Internationale Energy Agency (IEA).

Øget fokus på vedvarende energi og energieffektivitet

Et andet delmål har fokus på effektiv energiudnyttelse. Der er sket en stigning i energieffektiviteten de seneste årtier, og målet er at stigningsgraden

Svagt stigende andel af vedvarende energi

Global energiforsyning inkl. vedvarende energi, 1971–2013, Mtoe*

Samlet energiforsyning
Vedvarende energiforsyning

Anm.:

*Toe er "tonne of oil equivalent", som er den mængde energi udledt af afbrænding af et tons olie

Kilde:

IEA Headline Global Energy Data, 2015 edition

skal fordobles inden 2030.

Beregninger foretaget af Verdensbanken- og FN-initiativet Sustainable Energy for All (SE4All) anslår, at det kræver investeringer for op i mod 1.200 mia. dollar at nå både de tre delmål om elektricitet, vedvarende energi og energieffektivitet. Løsninger er teknologier for en bedre udnyttelse af energi og for bæredygtige energiformer som blandt andet vindmøller, fjernvarmesystemer, isoleringer og solceller.

BÆREDYGTIGE BYER ER ET SÆRSKILT MÅL

Et fjerde af de 17 mål for bæredygtig global udvikling adresserer udfordringerne ved den hastigt stigende urbanisering rundt om i verden. I 2008 overhalede antallet af mennesker, som lever i byerne, antallet som lever på landet. Og udviklingen fortsætter. FN's Population Division anslår, at to tredjedele af verdens befolkning vil bo i byerne i 2050. Samtidig vurderer FN, at verdens befolkning vil tælle mere end 9,5 milliarder mennesker i 2050.

Den urbanisering, som især finder sted i mange udviklingslande, lægger et pres på infrastruktur og adgangen til basale fornødenheder som vand, sanitet og elektricitet. Også luftforurening og affald er et voksende problem i byerne.

Mange store byer i udviklingslandene har en høj grad af luftforurening. Verdenssundhedsorganisationens, WHO, guideline anbefaler en maksimumsgrænse på 10 mikrogram forurenende partikler per kubikmeter luft. I Indiens hovedstad, New Delhi er indholdet oppe på 153 mikrogram per kubikmeter. I Cairo er indholdet oppe på 73. Luftforurening var i 2012 skyld i syv millioner dødsfald på globalt plan, ifølge WHO.

| Ni milliarder mennesker i 2050 ...

| ... og to tredjedele vil bo i byerne

Her ligger nogle af løsningerne inden for mere effektiv energiudnyttelse i transportsektoren, anvendelse af vedvarende energikilder og bedre energiudnyttelse i huse og virksomheder.

En anden faktor, som påvirker miljøet i verdens storbyer, er generering og håndtering af affald. Der skabes dagligt 3,5 millioner ton affald i verdens byer. Verdensbanken vurderer, at niveauet når 6,1 millioner ton dagligt i 2025. I dag er det OECD-landene, som står for størstedelen af den globale mængde affald. Mængden af affald i byerne forventes at stige markant i udviklingslandene med cirka 160 pct. i løbet af de kommende 10 år. Stigningen i OECD-landene forventes at være på 11 pct.

Affald fra byer i udviklingslande vil stige med 160 pct. de næste 10 år

Her ligger nogle af løsningerne inden for genbrug og genanvendelse af affald. Videre kan affald i flere tilfælde udnyttes til at skabe energi gennem forbrændingsanlæg og lignende.

BETYDELIGE MULIGHEDER FOR DANSKE VIRKSOMHEDER

De ovennævnte fire mål om en bæredygtig udvikling inden for landbrug og fødevarer, vandteknologi, vedvarende energi, energieffektivitet og bæredygtige byer er alle områder, hvor mange danske virksomheder er aktive og har betydelige internationale aktiviteter.

Bæredygtige danske teknologier bidrager til løsningerne

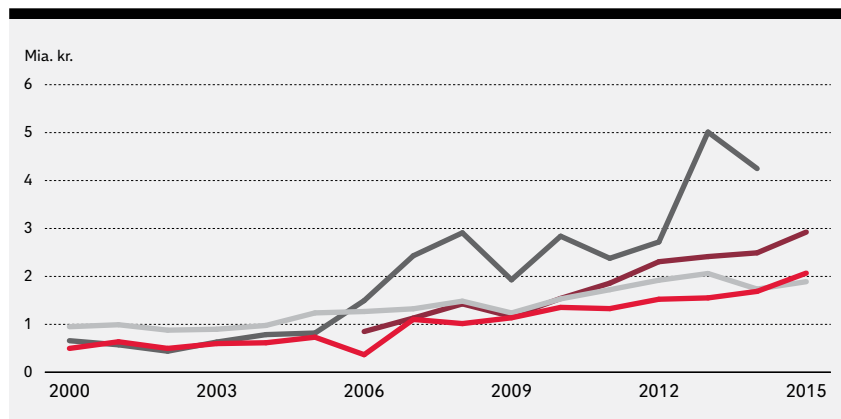
Store dele af den danske eksport til udviklingslandene har allerede i dag fokus på bæredygtighed inden for de fire mål. Eksporten består blandt andet af ingredienser, teknologier til landbrugs- og fødevarersektoren, vandteknologi samt vedvarende og energieffektive teknologier.

Eksporten består konkret af produkter, som har at gøre med ernæring og fødevarerikkerhed, produktivitet i landbruget og fødevarerindustrien, udvikling af infrastrukturen i forbindelse med vandsystemer og udbredelse af bæredygtige energiformer.

Stigende bæredygtig eksport til udviklingslande

Dansk eksport til udviklingslandene inden for fire områder, 2000–2015, mia. kr.

Vedvarende og energieffektive teknologier
 Vandteknologi
 Landbrugs- og fødevareteknologi
 Ingredienser

Anm.:

Eksport af vandteknologi er opgjort fra 2006. Data for eksport af vedvarende og energieffektiv teknologier er endnu ikke tilgængelig for 2015, og eksporttallet er derfor fra 2014.

Kilde:

Danmarks Statistik, Eurostat og DI-beregninger

Dansk eksport til udviklingslandene er steget inden for de fire områder over de seneste 15 år. Især eksporten af den vedvarende energi er vokset. Også eksporten af forskellige produkter inden for vandteknologi har været hastigt på vej op siden 2010.

Analysen viser, at der også i de kommende år vil være et stort potentiale for danske virksomheder. Behovet for bæredygtige løsninger er allerede til stede. Og med FN's nye verdensmål er der skabt yderligere fokus og en fælles global vilje til at handle.

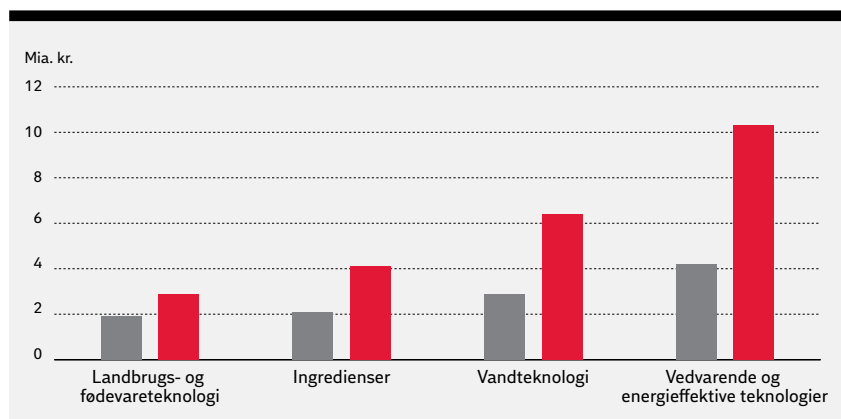
Et forsigtigt bud på udviklingen i den fremtidige danske eksport til udviklingslandene frem til 2030 er at lade eksporten vokse med det gennemsnit, som eksporten er blevet forøget med de seneste 10 år.

| Stigende bæredygtig eksport ...

| ... og betydelig eksportpotentiale frem mod 2030

Forsigtige eksportskøn for milliarder

Dansk eksport i 2015 og fremskrivning af den danske eksport til 2030 inden for fire områder for bæredygtige produkter, mia. kr.

2015
 2030

Anm.:

Eksport af vandteknologi er opgjort fra 2006. Data for eksport af vedvarende og energieffektiv teknologier er endnu ikke tilgængelig.

Kilde:

Danmarks Statistik, Eurostat og DI-beregninger

Eksporten inden for de fire områder vil dermed nå op på cirka 24 mia. kr. i 2030, hvor eksporten i 2014 udgjorde 11 mia. kr. Eksporten vil altså kunne mere end fordobles over de kommende 15 år – og der er endda tale om et forsigtigt bud. Der er nemlig en række globale aftaler og initiativer i gang på blandt andet klimaområdet, som kan sætte yderligere skub i den danske eksport til udviklingslandene. Eksempler er klimaaftalen fra COP21 i Paris, Indiens 100 Smart City projekt og Verdensbankens Sustainable Energy for All initiativ.

Globale bæredygtige initiativer er godt nyt for danske virksomheder

SAMFUND, VIDEN OG HOLDNINGER

Dansk erhvervsliv er en vigtig del af det danske samfund. Politikere, organisationer og befolkningen forventer, at virksomhederne bidrager til en bæredygtig udvikling af Danmark som velfærdssamfund. Derfor prioriterer DI dialog med alle interesserede om rammerne for erhvervslivets bidrag til vækst og velstand.

Vær med i debatten på dibusiness.dk